

بسم الله الرحمن الرحيم

اسلام و ایران

(گزیده‌ای از کتاب خدات متقابل اسلام و ایران)

متفکر شهید استاد مرتضی مطهری

انتشارات صدرا

مطهری، مرتضی، ۱۲۹۸ - ۱۳۵۸.

خدمات متقابل اسلام و ایران. برگزیده / اسلام و ایران / اثر مرتضی

مطهری - تهران: صدرا، ۱۳۹۱.

۹۶ ص: ۱۲ × ۱۶/۵ س. م.

ISBN 978 - 964 - 7299 - 78 - 7

چاپ دوم: (۸/۰۰۰ ریال)

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا. کتابنامه به صورت زیرنویس.

اسلام و ایران - اسلام و ملی‌گرایی - علوم اسلامی.

۲۹۷/۹۱۶۵۵

BP ۱۵/۴ م ۴۰۱۶ ۱۳۹۱

۲۳۸۴۳۷۵

کتابخانه ملی ایران

آثار استاد صدرا

اسلام و ایران

اثر: متفکر شهید استاد مرتضی مطهری

چاپ دوم: شهریور ۱۳۹۱ مطابق شوال ۱۴۲۳

تعداد: ۳۰۰۰ نسخه

بها: ۸۰۰۰ ریال

حروفچینی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ فجر (۱۰۰۱۳۹۵). تلفن: ۳۳۱۱۹۷۹۶

ناشر: انتشارات صدرا (با کسب اجازه از شورای نظارت بر نشر آثار استاد شهید)

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص ناشر است.

● تهران: شعبه ۱: خیابان ناصرخسرو، مقابل دارالفنون، کوچه دکتر مسعود. تلفن: ۳۳۱۱۹۷۹۶. دورنگار: ۳۳۱۱۹۷۹۶

شعبه ۲: خیابان انقلاب (ضلع جنوبی)، تقاطع ابوریحان، جنب بانک ملی. پلاک ۱۱۶۳. تلفن: ۶۶۳۶۱۰۸۶

شعبه ۳: خیابان پاسداران - خیابان گل نی - خیابان تاطق نوری - بوستان کتاب - تلفن و دورنگار: ۲۲۸۵۲۲۸۹

● قسم: خیابان ارم. تلفن: ۷۷۳۱۵۲۷. دورنگار: ۷۷۲۷۳۱۲

ISBN: 978-964-7299-78-7

شابک: ۷-۷۸-۷۲۹۹-۹۶۴-۹۷۸

فهرست مطالب

۵	مقدمه ناشر
۷	مقدمه
۱۱	اسلام از نظر ملیت ایرانی
۱۱	ما و اسلام
۱۳	ملیت پرستی در عصر حاضر
۱۶	تعصبات ملی
۱۶	ناسیونالیسم
۱۷	انترناسیونالیسم اسلامی
۱۷	داعیه جهانی اسلام
۱۸	مقیاسهای اسلامی
۲۰	اسلام ایرانیان
۲۱	آغاز اسلام ایرانیان
۲۵	شکست ایرانیان از مسلمانان
۲۸	ناراضی بودن مردم
۴۱	نفوذ آرام و تدریجی
۴۲	زبان فارسی
۵۰	مذهب تشیع
۵۲	تشیع ایرانیان

۵۳ اهانت در شکل حمایت

۵۷ خدمات اسلام به ایران

۵۷ نظام فکری و اعتقادی

۵۸ ادیان و مذاهب

۵۹ کارنامه اسلام در ایران

۶۹ خدمات ایران به اسلام

۷۰ تمدن ایران

۷۲ صمیمیت و اخلاص

۷۳ عکس العمل ها

۷۶ سربازی و فداکاری

۷۸ علم و فرهنگ

۸۰ قرائت و تفسیر

۸۱ حدیث و روایت

۸۱ ادبیات

۸۲ فلسفه و حکمت

۸۳ ذوق و صنعت

۸۷ فهرستها

بسم الله الرحمن الرحيم

اسلام و ایران گزیده‌ای است از کتاب خدمات متقابل اسلام و ایران اثر استاد شهید آیت‌الله مطهری که با کسب مجوز از «شورای نظارت بر نشر آثار استاد شهید مطهری» به چاپ می‌رسد. نظر به حجم زیاد کتاب خدمات متقابل اسلام و ایران و تخصصی بودن بخشهای زیادی از آن از یک طرف و مطرح شدن موضوع رابطه اسلام و ایران در سالهای اخیر از طرف دیگر، لازم بود گزیده‌ای از این کتاب با حجم کم در اختیار عموم قرار گیرد.

ذکر این نکته ضروری است که فرق است میان «گزیده» ای از یک کتاب و «خلاصه» یک کتاب. در اولی عین بخشهایی از آن

کتاب انتخاب می شود و در کنار هم قرار می گیرد به طوری که پیام آن کتاب را به اجمال به مخاطب برساند. اما در دومی خلاصه کننده آنچه را که از کتاب دریافته است به قلم خود به طور فشرده به رشته تحریر در می آورد. اینجا است که احتمال خطا در انتقال معنی پدید می آید و علاوه بر آن چون قلم تغییر کرده است رنگ و بو و روح متن اصلی در کتاب کمتر ظهور دارد. لذا «شورای نظارت» هیچ گاه به چنین خلاصه هایی اجازه انتشار نداده است.

در اینجا لازم است از جناب آقای دکتر محمد کوکب که پیشنهاد و همکاری ایشان انگیزه ای برای این اقدام مؤثر فرهنگی شد، صمیمانه تشکر نماییم.

۹۰/۸/۱۶

برابر با ۱۰ ذی حجه ۱۴۳۲

سید محمد حسینی
معاونت فرهنگی و اجتماعی

ما مسلمانان ایرانی به اسلام به حکم اینکه مذهب ماست ایمان و اعتقاد داریم و به ایران به حکم اینکه میهن ماست مهر می‌ورزیم. از این رو سخت علاقه‌مندیم که مسائلی را که از یک طرف با آنچه به آن ایمان و اعتقاد داریم و از طرف دیگر با آنچه به آن مهر می‌ورزیم پیوند دارد، روشن درک کنیم و تکلیف خود را در آن مسائل بدانیم. عمده این مسائل در سه پرسشی ذیل خلاصه می‌شود:

۱. ما، هم احساسات مذهبی اسلامی داریم و هم احساسات میهنی ایرانی؛ آیا دارای دو نوع احساس متضاد می‌باشیم، یا هیچ‌گونه تضاد و تناقضی میان احساسات مذهبی ما و احساسات

ملی ما وجود ندارد؟

۲. دین ما اسلام آنگاه که در چهارده قرن پیش به میهن ما ایران وارد شد، چه تحولات و دگرگونیها در میهن ما به وجود آورد؟ آن دگرگونیها در چه جهت بود؟ از ایران چه گرفت و به ایران چه داد؟ آیا ورود اسلام به ایران برای ایران موهبت بود یا فاجعه؟

۳. مثل بسیاری به اسلام گرویدند و در خدمت این دین درآمدند و در راه نشر و بسط تعالیم آن کوشیدند و با تشریک مساعی با یکدیگر تمدنی عظیم و باشکوه به نام «تمدن اسلامی» به وجود آوردند. سهم ما ایرانیان در این خدمات چه بوده است؟ ایران چه مقامی از این جهت دارد؟ آیا مقام اول را حیات کرده است یا خیر؟ بعلاوه، انگیزه ایرانی در این خدمات چه بوده است؟ از نظر ما سه پرسش بالا عمده ترین پرسشها در باب مسائل مشترک اسلام و ایران است.

کتاب حاضر مشتمل بر سه بخش است:

۱. اسلام و مسئله ملیت.

۲. خدمات اسلام به ایران.

۳. خدمات ایران به اسلام.

این سه بخش به ترتیب پاسخگوی سه پرسش بالاست.

نظر به اینکه غالباً کسانی که در مسائل مشترک اسلام و ایران قلمفرسایی کرده‌اند یا اطلاع کافی نداشته‌اند یا انگیزه‌ای غیر از تحقیق محرک آنها بوده است، این مسائل با همه زمینه روشنی که دارد درست طرح نشده است. ما هر چه بیشتر در این زمینه مطالعه کردیم بیشتر به این نکته برخوردیم که مسائل مشترک اسلام و ایران، هم برای اسلام اقتضای آیز است، هم برای ایران؛ برای اسلام به عنوان یک دین که به حکم محتوای غنی خود ملتی باهوش و متمدن و صاحب فرهنگ را شایسته خویش ساخته است، و برای ایران به عنوان یک ملت که به حکم روح حقیقتخواه و بی تعصب و فرهنگ دوست خود بیش از هر ملت دیگر در برابر حقیقت خضوع کرده و در راهش فداکاری نموده است.

و باز از نکاتی که ضمن مطالعاتم برخوردیم، این بود که در این زمینه بیش از آنچه تصور می‌کردم قلب و تحریف صورت می‌گیرد؛ سعی می‌شود روابط ایران و اسلام بر خلاف آنچه بوده است معرفی شود.

در ایران اسلامی جریاناتی رخ داده است. برخی از آن جریانات، دستاویزی برای بعضی از مستشرقین و غیر آنان شده است که آنها را به عنوان یک «مقاومت» و عکس العمل مخالف

روح ایرانی در برابر اسلام معرفی کنند، از قبیل نهضت‌های شعوبی، زبان فارسی، تصوف و حتی تشیع، همچنان که برخی شخصیت‌ها به عنوان مظهری از این مقاومت معرفی شده و می‌شوند، از قبیل حکیم ابوالقاسم فردوسی، حماسه سرای عظیم ایران، و فیلسوف بزرگ شیخ شهاب‌الدین سهروردی، معروف به شیخ اشراق. مباحث این کتاب می‌تواند پاسخگوی مفیدی به همه این مسائل باشد.